

KİŞİSEL VERİLERİ KORUMA KURULU KARARLARININ YERİNE GETİRİLMEMESİ KABAHATİ (KVKK m. 18/1-c)

*Misdemeanor of Non-Compliance with the Decisions of the
Personal Data Protection Board*

Uğur AŞKIN*

Özet

6698 sayılı KVKK m. 3/1-d’de kişisel veri kavramı tanımlanmaktadır. Buna göre, “kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgi” kişisel veridir. Kanun koyucu kişisel verinin nelerden ibaret olduğunu net olarak sınırlamamış, kapsamın uygulama tarafından belirlenmesini tercih etmiştir.

Kabahatler ise, Kabahatler Kanunu’nda ve diğer özel kanunlarda düzenlenmektedir. Özel kanunlar da yer alan bir fiilin kabahat olup olmadığı, karşılığında öngörülen yaptırıma göre belirlenir. Bu kapsamda bir haksızlık karşılığında idari yaptırım uygulanması, onun kabahat olduğunu gösterir.

Kanun koyucu kişisel verilerin korunması hakkının bazı ihlallerini ağır görerek TCK m. 135 ila 138 arasında suç olarak düzenlemektedir. Bu suçlar; kişisel verilerin kaydedilmesi (m. 135), verileri hukuka aykırı olarak verme veya ele geçirme (m. 136) ve verileri yok etmemedir (m. 138). Buna karşılık ceza hukukunun son çare olması ilkesinden hareketle kişisel verilerin korunmasına ilişkin bazı ihlal biçimlerini kabahat olarak düzenlemeyi yeterli görmüştür. Böylelikle kişisel verilere ilişkin ihlallerin bir kısmı cezayı gerektirirken, diğer bazı ihlaller idari yaptırım gerektirmektedir.

Kişisel Verilerin Korunması Kanunu’nun 18’inci maddesinde kişisel verilere ilişkin kabahatler düzenlenmektedir. Bunlar; aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmemesi, veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesi, kurul tarafından verilen kararların yerine getirilmemesi ile veri sorumluları siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edilmesidir.

Anahtar Kelimeler: Suç, kabahat, kişisel veri, Kişisel Verileri Koruma Kurulu, Kurul kararları.

Abstract

The Law on the Protection of Personal Data No. 6698 the concept of personal data is defined in art. 3/1-d. According to this article, “any information relating to an identified or identifiable natural person” is personal data. The legislator did not clearly limit what personal data consists of, and preferred that the scope be determined by the practice.

Misdemeanors are regulated in the Misdemeanor Law and other special laws. Whether an act included in special laws is a misdemeanor is determined according to the sanction envisaged in return. In this context, applying an administrative sanction for an injustice shows that it is a misdemeanor.

➤ Bu makale Etik Kurul iznine tabi değildir/This article is not subject to Ethics Committee permission.

➤ Makale Geliş Tarihi/Article Received Date: 29.12.2021

➤ Yayın Kurulu Kabul Tarihi/Editorial Board Acceptance Date: 21.12.2022

* Arş. Gör., İnönü Üniversitesi, Hukuk Fakültesi, Ceza ve Ceza Muhakemesi Hukuku Anabilim Dalı, ugur.askin@inonu.edu.tr, <https://orcid.org/0000-0002-3842-8745>.



The legislator considers some violations of the right to protection of personal data as heavy. It regulates it as a crime between 135-138. These crimes include recording personal data (art. 135), illegally giving or seizing data (art. 136), and destroying data (art. 138). On the other hand, based on the principle that criminal law is a last resort, it considered it sufficient to regulate some forms of violations as misdemeanors. Thus, while some of the violations regarding the protection of personal data require punishment, some other violations require administrative sanctions.

In Article 18 of the Personal Data Protection Law, misdemeanors regarding personal data are regulated. These; failure to fulfill the obligation of disclosure, failure to fulfill obligations regarding data security, failure to fulfill the decisions made by the board, and violation of the obligation to register and notify in the data controllers registry.

Keywords: Crime, misdemeanor, personal data, Personal Data Protection Board, Board decision.

GİRİŞ

6698 sayılı Kişisel Verileri Koruma Kanunu'nun (KVKK) 'suçlar ve kabahatler' başlıklı beşinci bölümündeki 17'nci maddede suçlar, 18'inci maddede ise kabahatler düzenlenmektedir¹.

KVKK m. 17'de, kişisel verilere ilişkin suçlar açısından 5237 sayılı TCK'nın 135 ila 140'ıncı maddelerinin uygulanması gerektiğine ilişkin atıfta bulunulmaktadır². Aynı Kanun'un 18'inci maddesinde ise kişisel verilere ilişkin kabahatler

¹ 'Suçlar' başlıklı 6698 sayılı KVKK m. 17'ye göre; "*Kişisel verilere ilişkin suçlar bakımından 26/9/2004 tarihli ve 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 ila 140'ıncı madde hükümleri uygulanır. (2) Bu Kanunun 7 nci maddesi hükmüne aykırı olarak; kişisel verileri silmeyen veya anonim hâle getirmeyenler 5237 sayılı Kanunun 138 inci maddesine göre cezalandırılır*". Aynı Kanun'un 'Kabahatler' başlıklı 18. maddesine göre ise; "*(1) Bu Kanunun; a) 10 uncu maddesinde öngörülen aydınlatma yükümlülüğünü yerine getirmeyenler hakkında 5.000 Türk lirasından 100.000 Türk lirasına kadar; b) 12 nci maddesinde öngörülen veri güvenliğine ilişkin yükümlülükleri yerine getirmeyenler hakkında 15.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar; c) 15 inci maddesi uyarınca Kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeyenler hakkında 25.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar; ç) 16 ncı maddesinde öngörülen Veri Sorumluları Siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edenler hakkında 20.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar; idari para cezası verilir. (2) Bu maddede öngörülen idari para cezaları veri sorumlusu olan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında uygulanır. (3) Birinci fıkrada sayılan eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşları bünyesinde işlenmesi hâlinde, Kurulun yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılır ve sonucu Kurula bildirilir*".

² "Şikâyetçinin başvurusu incelendiğinde, kişinin görevi nedeniyle imzalamış olduğu bir evrakın hukuka aykırı bir şekilde elde edilip kimliği belirsiz kişi veya kişilerce internet ortamında paylaşıldığı ve aynı kullanıcı ismiyle Şikâyetçinin isim ve soy isminin baş harflerinin yazılarak kişi hakkında bir takım iftira içerikli metinlere yer verildiği anlaşılmış olup, kimliği belirsiz kişi veya kişilerin veri sorumlusu olarak tanımlanamayacağı, Kanunun "Suçlar" başlıklı 17 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası gereği, kişisel verilere ilişkin suçlar bakımından 5237 sayılı Türk Ceza Kanununun 135 ila 140'ıncı madde hükümlerinin uygulanacağı hususlarından hareketle, şikâyete konu olayın Türk Ceza Kanunu hükümleri uyarınca suç unsuru barındırması ve konuya ilişkin gerekli hukuki işlemlerin tesisini teminen konunun Şikâyetçi tarafından yargıya intikal ettirilmiş olması nedenleriyle Şikâyetçi hakkında ilgili uygulama üzerinden yapılan paylaşımlar kapsamında Kurumca yapılacak bir işlem bulunmadığına karar verilmiştir" (Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 13/09/2018 Tarihli ve 2018/106 sayılı Karar Özeti, <https://www.kvkk.gov.tr>, Erişim Tarihi 25 Ekim 2021).

birinci fıkrada dört bent halinde düzenlenmektedir³. Bu kabahatler; aydınlatma yükümlülüğünün yerine getirilmemesi, veri güvenliğine ilişkin yükümlülüklerin yerine getirilmemesi, Kurul tarafından verilen kararların yerine getirilmemesi ile veri sorumluları siciline kayıt ve bildirim yükümlülüğüne aykırı hareket edilmesidir⁴.

Kişisel Verileri Koruma Kurulu kararlarının yerine getirilmemesi kabahati KVKK m. 18/1-c’de şu şekilde düzenlenmektedir: “*Bu Kanunun; 15 inci maddesi uyarınca Kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeyenler hakkında 25.000 Türk lirasından 1.000.000 Türk lirasına kadar idari para cezası verilir*”⁵. Bu kabahate 2023 yılı itibariyle yeniden değerlendirme oranına bağlı olarak 149.285 Türk Lirasından 5.971.989 Türk Lirasına kadar idari para cezası uygulanmaktadır.⁶

³ Murat Volkan Dülger, “Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Bağlamında Kişisel Verilerin Ceza Normlarıyla Korunması”, (2016) 3 (2) İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi 101, s. 119; Aslihan Kart ve Muammer Ketizmen, “Kabahatler Kanunu’nun İctima Hükümleri Açısından Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Suç ve Kabahatler İle Kurul’un İdari Ceza Kararlarına İlişkin Bir Değerlendirme”, (2019) 1 (2) Kişisel Verileri Koruma Dergisi 17, s. 20; İbrahim Korkmaz, *Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Kapsamında Korunması*, (2. Baskı, Seçkin 2019), s. 325-326; Metin Turan, *Karşılaştırmalı Hukukta Kişisel Verilerin Korunması*, (1. Baskı, Seçkin 2017), s. 32- 33; Melike Köse Aysun, *Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu*, (2. Baskı, Seçkin 2021), s. 101; Mustafa Altındere, *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku ve Uygulaması*, (1. Baskı, Adalet 2020), s. 122.

⁴ “Şirketin kişisel verilerin hukuka aykırı olarak işlenmesini önlemek amacıyla uygun güvenlik düzeyini temin etmeye yönelik gerekli her türlü teknik ve idari tedbirleri almayarak Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (a) bendine aykırı davranmış olması nedeniyle Şirket hakkında Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca 100.000 TL idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir” (Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 07/11/2019 Tarihli ve 2019/331 sayılı Karar Özeti, <https://www.kvkk.gov.tr>, Erişim Tarihi 28 Ekim 2021).

⁵ İtalya’da 9 Mart 1987 tarihinde yürürlüğe giren Kişisel Verilerin Korunması Hakkında Kanun (LPDP) kişisel veriler alanında temel düzenlemeleri içermektedir. Bu Kanun’un 4. maddesine göre, gerçek veya tüzel bir kişinin kimliğinin doğrudan veya dolaylı olarak belirlenmesini mümkün kılan bilgi veya bilgiler kişisel veri olarak kabul edilir. Kişisel verilere ilişkin hususların denetlenmesi ve kontrolü Danıştay tarafından atanan Kanton Veri Koruma Görevlisi tarafından şikayet üzerine veya re’sen yerine getirilir (LPDP m. 30). Kanton Veri Koruma Görevlisi’nin tavsiyesi reddedilirse ya da tamamen veya kısmen takip edilmezse, konuyu yetkili yüksek makama (Kanton Veri Koruma Komisyonu) havale edebilir (LPDP m. 30/6). Kanton Veri Koruma Komisyonu kasten öngörülen şartlara uymayan kişileri 10.000 Euro’ya kadar para cezasıyla cezalandırır. Avrupa Birliği’nde ise, üye devletlerin vatandaşlarının kişisel verilerinin korunması ve gizliliğine ilişkin 25 Mayıs 2018 tarihinde yürürlüğe giren Genel Veri Koruma Yönetmeliği (GPDR) bulunmaktadır. Ulusal denetim makamları, Genel Veri Koruma Yönetmeliği kapsamında belirli veri ihlalleri nedeniyle para cezası uygulayabilir. Para cezaları ihlali sona erdirmeye emri, veri işlemeyi yasal gerekliliklere uyarılama talimatı ve veri işleminin geçici veya kesin olarak yasaklanması gibi daha fazla yardım veya çare hakkına ek olarak uygulanır. Bu yönetmeliğin 83’üncü maddesinin altıncı fıkrasına göre, denetim otoritesinin emrine uyulmaması, bu maddenin 2. fıkrası uyarınca 20.000.000 Euro’ya kadar idari para cezasına veya bir tüzel kişiliğin bulunması durumunda bir önceki mali yıldaki yıllık cirosunun %4’üne kadar idari para cezası verilmesini gerektirir. Bkz. <https://gdpr-info.eu/art-83-gdpr/>, Date of Access 22 November 2021; Genel Veri Koruma Yönetmeliği hakkında ayrıntılı bilgi için bkz. Paul Voigt and Axel von dem Bussche, *The EU General Data Protection Regulation (GDPR)*, (Springer International Publishing 2017), s. 9 vd.

⁶ Kişisel Verileri Koruma Kanunu’nda yer alan kabahatler sebebiyle uygulanacak 2023 yılı idari para cezası tutarları için bkz. <https://www.kvkk.gov.tr/Icerik/7530/6698-Sayili-Kisisel-Verilerin-Korunmasi-Kanunu-Kapsaminda-Idari-Para-Cezasi-Tutarlari>, Erişim Tarihi: 07.10.2023.

Şikayet üzerine veya resen incelemenin usul ve esasları başlıklı KVKK m. 15'te ise Kurul'un incelemeleri neticesinde birtakım kararlar alabileceği ve bunların veri sorumlusu tarafından yerine getirilmesinin gerektiği düzenlenmektedir. Aksi halde KVKK m. 15 çerçevesinde Kurul'un aldığı kararların yerine getirilmemesi, Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatini oluşturur.

I. KORUNAN HUKUKİ DEĞER

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahati ile korunan hukuki değer, kişisel verilerin korunması hakkıdır. Gerçekten kişisel verileri üzerindeki haklarının ihlal edildiğini iddia eden kişiler, kişisel verilerinin veri sorumlusu tarafından korunmasını Kurul'dan talep eder⁷. Öte yandan Kurul, re'sen kişisel verilerin ihlaline ilişkin inceleme de yapabilir⁸. Bu inceleme esnasında Kurul, gerekli olan bilgi ve belgeleri veri sorumlusundan talep edebileceği gibi yerinde inceleme yapılmasına veyahut da verilerin yurt dışına aktarılmasının durdurulmasına karar verebilir. Bu inceleme neticesinde Kurul, ihlal iddiasına ilişkin bir karar verir⁹.

İşte bireylerin kişisel verilerinin korunabilmesi için Kurul'un gerek inceleme esnasındaki gerekse inceleme neticesindeki verdiği kararların yerine getirilmesi gerekir¹⁰. Bunun sağlanabilmesi için KVKK m. 18/1-c'de Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahati ihdas edilmiştir¹¹.

II. KABAHAHATİN UNSURLARI

A. Tipiklik

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahati, her türlü kararın değil yalnızca KVKK m. 15'te belirtilen kararların yerine getirilmemesiyle oluşur. Bu madde

⁷ Genel Veri Koruma Yönetmeliği'nin (GDPR) 77'nci maddesi uyarınca, kişisel verileri ihlal edilen veri sahibi yetkin denetim mercisine şikayette bulunabilir. Veri sahibinin işlerini gördüğü veya yaşadığı yerdeki mercie şikayette bulunulabileceği gibi ihlalin gerçekleştiği yerdekine de başvurulabilir. Bkz. Voigt and Bussche, *The EU General Data Protection Regulation (GDPR)*, s. 215.

⁸ İslam Safa Kaya ve Yüksel Tolun, *Uygulayıcılar İçin Türkiye'de ve Avrupa'da Kişisel Verilerin İşlenmesi*, (1. Baskı, Adalet 2020), s. 130; Kart ve Ketizmen, "Kabahatler Kanunu'nun İçtima Hükümleri Açısından Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Suç ve Kabahatler İle Kurul'un İdari Ceza Kararlarına İlişkin Bir Değerlendirme", s. 26; Korkmaz, *Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Kapsamında Korunması*, s. 330; Turan, *Karşılaştırmalı Hukukta Kişisel Verilerin Korunması*, s. 28-29; Köse Aysun, *Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu*, s. 29-30.

⁹ Zeynel T. Kangal, *Kişisel Verilerin Ceza ve Kabahatler Hukukunda Korunması*, (1. Baskı, On İki Levha 2019), s. 220.

¹⁰ "6698 sayılı Kanun, kişisel verilerin korunması konusunda önemli bir yasal boşluğu doldurmak amacıyla kabul edilen çerçeve niteliğinde bir yasal düzenlemedir. Genel gerekçede yer verilen şu tespit Kanun ile oluşturulan Kişisel Verileri Koruma Kurulu'nun genel kontrol ve denetleme işlevlerine dikkat çekmesi bakımından önemlidir: "Ülkemizde kişisel verilerin işlenmesi sürecini kontrol edecek ve denetleyecek bir kurum bulunmamaktadır. Bunun bir sonucu olarak halen kişisel veriler yeterli düzenleme ve denetime tabi olmaksızın, birçok kişi veya kurum tarafından kullanılabilmekte ve bu durum bazı hak ihlallerinin yaşanmasına sebep olabilmektedir" (Danıştay 15. D., 2018/1490, 08.05.2018).

¹¹ Mustafa Baysal, *Kişisel Verilerin Korunması Kanunu El Kitabı*, (3. Baskı, Seçkin 2021), s. 62.

çerçevesinde Kurul tarafından verilebilecek kararlar; Kurul'un talep ettiği bilgi ve belgeleri göndermek, yerinde inceleme yapılmasına imkan sağlamak, belirlenen hukuka aykırılıkları gidermek veya verinin işlenmesini ya da yurt dışına aktarılmasını durdurmaktadır. Belirtilen kararlar, Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatinin fiil unsurunu oluşturduğundan, bu kabahat seçimlerlik hareketlidir¹².

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahati yalnızca KVKK m. 15'te sayılan kararların yerine getirilmemesiyle işlenebildiğinden aynı zamanda bağlı hareketli bir kabahattir. Dolayısıyla KVKK m. 15'te sayılanların haricindeki kararların yerine getirilmemesi, bu kabahati oluşturmaz.

KVKK m. 15'te belirtilen Kurul kararlarından birinin yerine getirilmemesiyle, söz konusu kabahat oluşur. Bunun haricinde bir zararın veya somut tehlikenin ortaya çıkması gerekmez. Bu sebeple Kurul kararlarının yerine getirilmemesi, soyut tehlike kabahatidir. Ayrıca bir zarar veya somut tehlike aranmadığı için, bu kabahat aynı zamanda sırf hareket kabahatidir. Diğer bir ifadeyle, hareketin gerçekleştirilmesinden sonra neticenin ortaya çıkması aranmamıştır.

Kabahatler, icrai veya ihmali bir davranışla işlenebilir. İhmali davranışla işlenmiş kabahatin varlığı için kişi açısından belli bir icrai davranışta bulunma hususunda hukukî yükümlülüğün varlığı gerekir (KK m. 7/1)¹³. Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatinde, veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişilerin Kurul kararlarının yerine getirilmesine ilişkin hukuki yükümlülükleri bulunmaktadır (KVKK m. 15). Bu itibarla söz konusu kabahatin icrai veya ihmali bir davranışla işlenebilmesi mümkündür. Örneğin, Kurul'un yerinde inceleme yapmasına veri sorumlusunun engel olması halinde kabahatin icrai bir davranışla işlenmesi söz konusudur. Buna karşılık Kurul'un inceleme konusuyla ilgili istemiş olduğu bilgi ve belgeleri veri sorumlusunun on beş gün içinde göndermemesi halinde, kabahat ihmali bir davranışla işlenmiş olur.

1. Tipikliğin Maddi Unsurları

a. Fiil

Bir fiilin kabahat olarak nasıl düzenlenebileceği KK m. 4'te açıklanmaktadır. Buna göre; “*Hangi fiillerin kabahat oluşturduğu, kanunda açıkça tanımlanabileceği gibi; kanunun kapsam ve koşulları bakımından belirlediği çerçeve hükmün içeriği, idarenin genel ve düzenleyici işlemleriyle de doldurulabilir*”¹⁴. Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatini oluşturan fiiller ise KVKK m. 15 uyarınca Kurul tarafından verilen kararların yerine getirilmemesiyle oluşur. Dolay-

¹² Kangal, *Kişisel Verilerin Ceza ve Kabahatler Hukukunda Korunması*, s. 220- 221.

¹³ Ayrıntılı bilgi için bkz. Elif Bekar, “Kabahatler Kanunu'nun Genel Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, (2011) 1 (2) C. LXIX İÜHF 1033, s. 1041; Yaşar Güçlü, *İdari Para Cezaları ve Diğer İdari Yaptırımlar*, (4. Baskı, Seçkin 2020), s. 51.

¹⁴ Hakan Kaşka, “Kabahatlerin Beyaz Hüküm Niteliğindeki Normlarla Düzenlenebilmesi Meselesi (Kabahatler Kanunu Madde 4/1 Üzerine Bir İnceleme)”, (2013) 3 (2) S.D.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi 168, s. 196- 197; Özgenç, *Genel Hükümler*, s. 138.



şıyla bu kabahatin fiil unsuru KVKK m. 18/1-c’de açıkça düzenlenmekte olup, idarenin genel ve düzenleyici işlemlerine bırakılmamıştır.

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatini oluşturan fiiller yalnızca KVKK m. 15’teki kararlar ile sınırlıdır. Bunlar; Kurul’un inceleme konusuyla ilgili istemiş olduğu bilgi ve belgelerin on beş gün içinde gönderilmesi, gerektiğinde yerinde inceleme yapılmasına imkan sağlanması, Kurul’un tespit ettiği hukuka aykırılıkların giderilmesi ve veri işlenmesinin veya verinin yurt dışına aktarılmasının durdurulması kararlarıdır¹⁵. Bunlardan birinin yerine getirilmemesiyle söz konusu kabahat işlenmiş olur. Bu kabahatin fiil unsuru, belirtilen kararların yerine getirilmemesiyle oluşur.

aa. Kurul’un İnceleme Konusuyla İlgili İstemiş Olduğu Bilgi ve Belgeleri Göndermemek veya Yerinde İnceleme Yapılmasına İmkan Sağlamamak

Kurul, kişisel verilere ilişkin ihlal incelemelerini re’sen veya ilgililerin şikayeti üzerine yerine getirir. Bu incelemenin gereği gibi yapılabilmesi için Devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgeler hariç olmak üzere; Kurul inceleme konusuyla ilgili bilgi ve belgelere ihtiyaç duyabilir. Bunların gönderilmesini veri sorumlusundan talep eder.

Veri sorumlusu, Kurul’un inceleme konusuyla ilgili istemiş olduğu bilgi ve belgeleri 15 gün içinde göndermek zorundadır. Aksi halde istenilen bilgi ve belgenin hiç veya belirtilen süre içerisinde gönderilmemesi halinde söz konusu kabahat oluşur¹⁶. Elbette istenilen bilgi veya belgenin devlet sırrı olması nedeniyle gönderilmemesi durumunda, bu kabahat oluşmaz (KVKK m. 15/3).

Kurul, kişisel verilere ilişkin ihlal incelemesini gerçekleştirirken yerinde inceleme yapılmasına karar verebilir. Bu durumda veri sorumlusu yerinde incelemenin yapılabilmesi için gerekli imkanı sağlamak zorundadır. Veri sorumlusu icrai veya ihmali bir davranışla yerinde incelemenin yapılmasını engellemeye çalışırsa, söz konusu kabahat oluşur¹⁷.

¹⁵ Kart ve Ketizmen, “Kabahatler Kanunu’nun İctima Hükümleri Açısından Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Suç ve Kabahatler İle Kurul’un İdari Ceza Kararlarına İlişkin Bir Değerlendirme”, 26.

¹⁶ “Bir kamu tüzel kişiliğine haiz veri sorumlusunun, söz konusu olay dahilinde kendilerinden bilgi/belge talebinde bulunulmasına rağmen Kurumumuza herhangi bir cevap vermediği, bir özel hukuk tüzel kişiliğine haiz veri sorumlusunun, ihlale konu olayın suç niteliği taşıması nedeniyle Kurumumuz tarafından resen incelemeye ilişkin karar verilemeyeceği, zira olayın yargı organları tarafından değerlendirilmesi gerektiğini iddia ettiği ve Kurumumuza bir takım bilgi ve belge göndermiş olmakla birlikte; Kurulun, inceleme konusuyla ilgili istemiş olduğu; ihlalden etkilenen kişi sayısı, ihlalden etkilenen kişisel veriler gibi ihlal ile ilgili açıklayıcı birçok bilgi ve belgeyi Kurumumuza göndermemiş olduğu hususları dikkate alındığında Kanununun 15 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan “Devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgeler hariç; veri sorumlusu, Kurulun, inceleme konusuyla ilgili istemiş olduğu bilgi ve belgeleri on beş gün içinde göndermek ve gerektiğinde yerinde inceleme yapılmasına imkân sağlamak zorundadır” hükmü çerçevesinde veri sorumluların Kurulun bilgi belge talebine ilişkin cevap verilmesinde gerekli dikkat ve özenin gösterilmesi hususunda talimatlandırılmasına karar verilmiştir” (Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 27/04/2021 Tarihli ve 2021/426 sayılı Karar Özeti, <https://www.kvkk.gov.tr>, Erişim Tarihi 5 Kasım 2021).

¹⁷ Kangal, *Kişisel Verilerin Ceza ve Kabahatler Hukukunda Korunması*, 227.

bb. Kurul Tarafından Tespit Edilen Hukuka Aykırılıkları Gidermemek

Kurul, şikâyet üzerine veya resen yaptığı inceleme sonucunda ihlalin varlığını tespit ederse, hukuka aykırılıkların veri sorumlusu tarafından giderilmesine karar vererek ilgililere tebliğ eder. Bu kararı veri sorumlusunun veya yetkilendirdiği kişilerin, tebliğden itibaren gecikmeksizin ve en geç otuz gün içinde yerine getirmesi gerekir (KVKK m. 15/5)¹⁸.

Veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişiler, Kurul'un tespit ettiği hukuka aykırılıkları hiç veya kararın tebliğinden itibaren otuz gün içinde yerine getirmezlerse, Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahati oluşur¹⁹.

Şikâyet üzerine veya resen yapılan inceleme sonucunda ihlalin yaygın olduğunun tespit edilmesi hâlinde Kurul, bu konuda ilke kararı alır ve bu kararı yayımlar (KVKK m. 15/6)²⁰. Veri sorumlusunun veya yetkilendirdiği kişilerin, Kurul'un ilke kararlarına aykırı hareket etmesi halinde bu kabahat oluşmaz. Zira Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahati, kişisel verilere ilişkin bireysel ihlallere ilişkin kararların yerine getirilmesiyle oluşur. Bu sebeple genel düzenleyici işlem mahiyetindeki Kurul'un ilke kararlarına aykırı hareket edilmesi, bu kabahati oluşturmaz²¹.

¹⁸ Kart ve Ketizmen, “Kabahatler Kanunu’nun İçtima Hükümleri Açısından Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Suç ve Kabahatler İle Kurul’un İdari Ceza Kararlarına İlişkin Bir Değerlendirme”, s. 26; Korkmaz, *Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Kapsamında Korunması*, s. 331; Turan, *Karşılaştırmalı Hukukta Kişisel Verilerin Korunması*, s. 28-29; Köse Aysun, *Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu*, s. 99.

¹⁹ “Şikâyetçinin Kurula yapmış olduğu başvurunun incelenmesi neticesinde alınan Kurul Kararı 02.07.2018 tarihinde veri sorumlusuna tebliğ edilmiştir. Bu kapsamda veri sorumlusunun, Kurul Kararı kapsamında 16.08.2018 tarihinde şikâyetçiye bilgi verdiği, bu hususun da 17.08.2018 tarihli yazı ile Kurula bildirildiği görülmekte olup, Şirket tarafından ilgili mevzuat hükümleri çerçevesinde en geç 01.08.2018 tarihinde yapılması gereken işlemin 16.08.2018 tarihinde yapıldığı tespit edilmiştir. Bu çerçevede kamu kuruluşu olarak değerlendirilen veri sorumlusuna tebliğ edilen Kurul Kararının gereğinin Kanunun 15 inci maddesinin (5) numaralı fıkrasında belirtilen 30 günlük yasal süre içerisinde yerine getirilmemesi ve şikâyetçiye gönderilen bilgilendirme yazısında Kurul Kararında belirtilen hususlara yer verilmemiş olması nedenleriyle, Şirket hakkında Kanunun 18 inci maddesinin (3) numaralı fıkrası çerçevesinde işlem tesis edilmesine karar verilmiştir (Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 16/10/2018 Tarihli ve 2018/118 sayılı Karar Özeti, <https://www.kvkk.gov.tr>, Erişim Tarihi 12 Kasım 2021).

²⁰ “Veri sorumluları tarafından kişilerin telefon numarası, e-posta adresi gibi iletişim kanallarına, 6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununa aykırılık oluşturacak şekilde üçüncü kişilerin kişisel verilerini içeren ekstre, fatura vb. belgelerin gönderilmesinin önlenmesini teminen; Kanunun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrası gereğince veri sorumluları tarafından kendilerine bildirilen iletişim bilgilerinin doğruluğunu teyit edecek mekanizmaların oluşturulması adına gerekli idari ve teknik tedbirlerin alınması hususunda Kanunun 15 inci maddesinin 6 numaralı fıkrası uyarınca İlke Kararı alınmasına ve söz konusu İlke Kararının Kurumun internet sayfasında ve Resmi Gazetede ilan edilmesine oybirliği ile karar verilmiştir” (Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 22/12/2020 Tarihli ve 2020/966 sayılı Karar Özeti, <https://www.kvkk.gov.tr>, Erişim Tarihi 12 Kasım 2021).

²¹ Kangal, *Kişisel Verilerin Ceza ve Kabahatler Hukukunda Korunması*, s. 228; Korkmaz, *Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Kapsamında Korunması*, s. 331.



cc. Kurul'un Veri İşlenmesinin veya Verinin Yurt Dışına Aktarılmasının Durdurulması Kararına Uymamak

Kurul, kişisel verilere ilişkin ihlal incelemesi sonuçlanıncaya kadar geçici bir tedbir olarak veri işlenmesinin veya verinin yurt dışına aktarılmasının durdurulmasına karar verebilir. Bunun için verilerin işlenmesinin ya da yurt dışına aktarılmasının telafisi güç veya imkansız zararlara sebebiyet vermesi ve açık bir hukuka aykırılığın bulunması gerekir (KVKK m. 15/7)²².

Kurul'un veri işlenmesinin veya verinin yurt dışına aktarılmasının durdurulması kararına aykırı hareket edilmesi halinde, bu kabahat oluşur²³. Geçici önlem niteliğindeki bu kararın geçerliliği, Kurul'un incelemesini tamamlamasıyla sona erer.

b. Fail

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatinin faili, Kurul tarafından verilen kararları yerine getirmeyenlerdir. Bunlar ise, veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kimselerdir. KVKK m. 3/1-1'ya göre veri sorumlusu; *"kişisel verilerin işleme amaçlarını ve vasıtalarını belirleyen, veri kayıt sisteminin kurulmasından ve yönetilmesinden sorumlu olan gerçek veya tüzel kişileri ifade eder"*²⁴.

Faillik vasfı yalnızca gerçek kişilere aittir. Hareket yeteneği bulunmayan tüzel kişilerin tipe uygun hareketi gerçekleştirme imkanı bulunmadığı için fail olamazlar²⁵. Ancak KK m. 8/1'e göre; *"bir kabahatin organ veya temsilcilik görevi yapan ya da organ veya temsilci olmamakla birlikte, tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde görev üstlenen kişinin bu görevi kapsamında işlemiş bulunduğu kabahatten dolayı tüzel kişi hakkında da idarî yaptırım uygulanabilir"*²⁶. Bu itibarla tüzel

²² Korkmaz, *Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Kapsamında Korunması*, s. 331.

²³ "2019/23 sayılı Kurul Kararı çerçevesinde Şirkete tebliğ edilen "...söz konusu aykırılığın ivedilikle giderilmesi, bahse konu aykırılığın giderildiği hususunun Kurula tevsiki sağlanıncaya kadar işbu Kararda yer alan linklerin kullanımının derhal durdurulması..." şeklindeki talimatın Şirket tarafından Kurul Kararına uygun olarak yerine getirilmediği dikkate alındığında, Kanunun 15 inci maddesine aykırı olarak uyarınca Kurul tarafından verilen kararı yerine getirmeyen Şirket hakkında Kanunun 18 inci maddesi çerçevesinde 50.000 TL idari para cezası uygulanmasına..." (Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 05/03/2019 Tarihli ve 2019/52 sayılı Karar Özeti, <https://www.kvkk.gov.tr>, Erişim Tarihi 25 Kasım 2021).

²⁴ Kaya ve Tolun, *Uygulayıcılar İçin Türkiye'de ve Avrupa'da Kişisel Verilerin İşlenmesi*, s. 49; Baysal, *Kişisel Verilerin Korunması Kanunu El Kitabı*, s. 50; Turan, *Karşılaştırmalı Hukukta Kişisel Verilerin Korunması*, s. 33; Şeyma Sert, *Kişisel Verilerin Türk Ceza Kanunu Kapsamında Korunması*, (1. Baskı, Seçkin 2019), s. 46; Altındere, *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku ve Uygulaması*, s. 34.

²⁵ Mehmet Emin Artuk, Ahmet Gökçen, Mehmet Emin Alşahin ve Kerim Çakır, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (15. Baskı, Adalet 2021) 376; İzzet Özgenç, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (17. Baskı, Seçkin 2021), s. 213.

²⁶ Organ veya temsilcisinin fiilinden dolayı tüzel kişi hakkında idari yaptırım uygulanmasının cezaların şahsiliği ilkesine aykırılığı AYM tarafından incelenmiştir. Bu karara göre; *"Anayasa'nın 'Suç ve cezalara ilişkin esaslar' kenar başlıklı 38'inci maddesinin yedinci fıkrasında, 'Ceza sorumluluğu şahsidir.' hükmü yer almaktadır. Ceza sorumluluğunun şahsiliği ceza hukukunun temel kurallarındandır. Cezaların şahsiliğinden amaç, bir kimsenin işlemediği bir fiilden dolayı cezalandırılmamasıdır. Başka bir anlatımla bir kimsenin başkasının fiilinden*

kişilerin yararına gerçek kişilerin kabahat işlemesi halinde, tüzel kişi hakkında da idari yaptırım uygulanabilmektedir²⁷.

Veri sorumlusunun tüzel kişi olması halinde yetkilendirdiği gerçek kişi faillik vasfına haizdir. Ancak KVKK m. 18/2 uyarınca, idari para cezası veri sorumlusu olan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında uygulanır²⁸. Bu sebeple veri sorumlusunun tüzel kişi olması halinde yetkilendirdiği gerçek kişi fail olmakla birlikte, idari para cezası tüzel kişi hakkında uygulanır²⁹. Diğer bir ifadeyle KVKK m. 18/2 uyarınca, KK m. 8/2'nin uygulanabilmesi mümkün değildir³⁰.

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi, özgü (mahsus) bir kabahattir. Bu sebeple herkes tarafından işlenemeyip, yalnızca Kurul kararlarını yerine getirme yükümlülüğü altında olan veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişiler tarafından gerçekleştirilebilir³¹.

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatine veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişilerin haricindekilerin iştirak etmesi halinde, bunlar azmettiren veya yardım eden olarak sorumludur. Ancak KK. m. 14/2 uyarınca, özel faillik niteliğinin arandığı durumlarda kabahate iştirak eden ve bu niteliği taşımayan kişi hakkında da fail olarak idari para cezası verilir. Bu maddenin KVKK m. 18'de düzenlenen kabahatler açısından uygulanabilmesi mümkün değildir. Zira KVKK m. 18/2'de ifade edildiği üzere, kişisel verilere ilişkin kabahatlerden dolayı idari para cezaları veri sorumlusu olan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında uygulanır. Bunların haricindeki kişilerin kabahate iştirak etmeleri halinde idari para cezası verilebilmesi mümkün değildir.

İfade etmek gerekir ki, veri sorumlusu ile yetkilendirdiği kişiler arasındaki hizmet ilişkisinin hukuken geçersiz olması, kabahatten dolayı veri sorumlusuna idari para cezası verilmesini engellemez (KK. m. 8/4)³².

sorumlu tutulmamasıdır. Anayasa'nın 38'inci maddesinde idari ve adli cezalar arasında bir ayırım yapılmadığından idari para cezaları da bu maddede öngörülen ilkelere tabidir" (Anayasa Mahkemesi, 2012/93, 10/01/2013).

²⁷ Bekar, "Kabahatler Kanunu'nun Genel Hükümlerinin Değerlendirilmesi", s. 1041- 1042.

²⁸ 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 8'inci maddesinin gerekçesine göre; "Madde metninde, tüzel kişi hakkında da kabahat dolayısıyla idari yaptırım ve bu bağlamda idari para cezası uygulanabileceği kabul edilmiştir. Yeni Türk Ceza Kanunu'nun sisteminde tüzel kişi hakkında suç dolayısıyla ceza yaptırımını uygulanamaz. Buna karşılık idari para cezasının niteliği ve amacının farklılığı dolayısıyla, bir tüzel kişinin faaliyeti çerçevesinde işlenen kabahat nedeniyle bu tüzel kişiye de idari para cezası verilebilecektir".

²⁹ Baysal, *Kişisel Verilerin Korunması Kanunu El Kitabı*, 51; Kaya ve Tolun, *Uygulayıcılar İçin Türkiye'de ve Avrupa'da Kişisel Verilerin İşlenmesi*, s. 133.

³⁰ Kabahatler Kanunu m. 8/2'ye göre; "Temsilci sıfatıyla hareket eden kişinin bu sıfatla bağlantılı olarak işlemiş bulunduğu kabahatten dolayı temsil edilen gerçek kişi hakkında da idari yaptırım uygulanabilir. Gerçek kişiye ait bir işte çalışan kişinin bu faaliyeti çerçevesinde işlemiş bulunduğu kabahatten dolayı, iş sahibi kişi hakkında da idari yaptırım uygulanabilir".

³¹ Kangal, *Kişisel Verilerin Ceza ve Kabahatler Hukukunda Korunması*, s. 222.

³² Güçlü, *İdari Para Cezaları ve Diğer İdari Yaptırımlar*, s. 60.

c. Mağdur

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatinin mağduru, kişisel verileri ihlal edilen veya ihlal iddiasında bulunan gerçek kişilerdir. Tüzel kişiler, bu kabahatin mağduru olamaz. Zira kişisel veriler, kimliği belirli veya belirlenebilir gerçek kişiye ilişkin her türlü bilgidir (KVKK m. 3/1-d). Bu itibarla tüzel kişilere ait bilgiler kişisel veri olarak korunmamaktadır³³.

d. Konu

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatinin konusu, ilgili kimsenin kişisel verileri veya bunlara ilişkin bilgi ve belgelerdir.

Devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgeler, bu kabahatin konusunu oluşturmaz. Zira KVKK m. 15/3 uyarınca veri sorumlusu, devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgeleri Kurul'a göndermek zorunda değildir³⁴. Bilgi ve belgelerin devlet sırrı niteliğinde olması CMK m. 47/1'deki tanımdan hareketle belirlenir. Buna göre; "açıklanması devletin dış ilişkilerine, milli savunmasına ve milli güvenliğine zarar verebilecek; anayasal düzeni ve dış ilişkilerinde tehlike yaratabilecek nitelikteki bilgiler devlet sırrı sayılır"³⁵.

2. Tipikliğin Manevi Unsurları

Kabahatler, kanunda açıkça hüküm bulunmayan hallerde kasten veya taksirle işlenebilir (KVKK m. 9). Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatinin de kasten veya taksirle işlenebilmesi mümkündür. Bu kabahatten sorumluluk için en azından taksire dayalı kusurun varlığı aranmış olup, objektif sorumluluk esası kabul edilmemiştir³⁶.

Kabahatin kasten işlenebilmesi için veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kişinin bilerek ve isteyerek, Kurul kararını yerine getirmemesi gerekir. Örneğin, veri sorumlusunun bilerek ve isteyerek Kurul'un talep ettiği bilgi ve belgeleri gönderme-

³³ Dülger, "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Bağlamında Kişisel Verilerin Ceza Normlarıyla Korunması", 106; Kangal, *Kişisel Verilerin Ceza ve Kabahatler Hukukunda Korunması*, 224; Köse Aysun, *Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu*, 127; Kaya ve Tolun, *Uygulayıcılar İçin Türkiye'de ve Avrupa'da Kişisel Verilerin İşlenmesi*, 43; Korkmaz, *Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Kapsamında Korunması*, s. 38-39.

³⁴ "Kanunun 15 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasında yer alan "Devlet sırrı niteliğindeki bilgi ve belgeler hariç; veri sorumlusu, Kurulun, inceleme konusuyla ilgili istemiş olduğu bilgi ve belgeleri on beş gün içinde göndermek ve gerektiğinde yerinde inceleme yapılmasına imkân sağlamak zorundadır." hükmü çerçevesinde veri sorumluların Kurulun bilgi belge talebine ilişkin cevap verilmesinde gerekli dikkat ve özenin gösterilmesi hususunda talimatlandırılmasına karar verilmiştir" (Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 27/04/2021 Tarihli ve 2021/426 sayılı Karar Özeti, <https://www.kvkk.gov.tr>, Erişim Tarihi 29 Kasım 2021).

³⁵ Feridun Yenisey ve Ayşe Nuhoğlu, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, (9. Baskı, Seçkin 2021), s. 543-544.

³⁶ Veli Özer Özbek, Koray Doğan ve Pınar Bacaksız, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (12. Baskı, Seçkin 2021), s. 53; Özgenç, *Genel Hükümler*, s. 302; Güçlü, *İdari Para Cezaları ve Diğer İdari Yaptırımlar*, s. 61.

mesi veya verilerin işlenmesinin ya da yurt dışına aktarılmasının durdurulmaması halinde, kabahatin kasten işlenmesi söz konusudur.

Taksirli bir davranış sebebiyle kabahatin işlenebilmesi için dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılıktan dolayı Kurul kararlarının yerine getirilmemesi gerekir. Örneğin, veri sorumlusu, Kurul'un tespit ettiği hukuka aykırılıkların bir kısmını gidermesine rağmen kararın tam olarak yerine getirildiğini düşünerek hareket etmesi halinde, kabahatin taksirle işlenmesinden sorumludur.

Kabahat dolayısıyla uygulanacak idari para cezasının miktarı belirlenirken işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumu birlikte göz önünde bulundurulur (KK. m. 17/2)³⁷. Kabahatin haksızlık içeriğini oluşturan hususlardan biri de, kasten veya taksirle işlenmesidir. Bu itibarla failin kasten veya taksirle hareket etmesi, Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahati nedeniyle uygulanacak idari para cezasının miktarını belirleyen etkenlerdendir³⁸.

Kasten işlenen kabahatlere, Türk Ceza Kanunu'ndaki hata hallerinin uygulanabilmesi mümkündür (KK. m. 10). Bu bağlamda Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatinin kasten işlenmesi halinde, maddi unsurlarda hata kastı kaldırır. Ancak bu halde kabahatin taksirli halinden sorumluluk devam eder. Bu sebeple kabahatin maddi unsurlarında dikkat ve özen yükümlülüğüne aykırılıktan dolayı hataya düşülmesi halinde, kast ortadan kalksa bile kabahatten taksirle sorumluluk söz konusudur. Elbette fail gerekli dikkat ve özeni göstermesine rağmen kabahatin maddi unsurlarında hataya düşmüşse, taksirli sorumluluğu da ortadan kalkar. Bu halde fail hakkında Kurul kararlarının yerine getirilmemesi nedeniyle idari para cezası uygulanamaz³⁹.

B. Hukuka Aykırılık

Türk Ceza Kanunu'nun hukuka uygunluk nedenlerine ilişkin hükümleri, kabahatler bakımından da uygulanır (KK m. 12). Bu kapsamda meşru savunma, ilgilinin rızası, görevin ifası ve hakkın kullanılması hukuka uygunluk nedenlerinin kabahatler açısından uygulanabilmesi mümkündür⁴⁰.

³⁷ “6698 sayılı Kişisel Verilerin Korunması Kanununun 12 nci maddesinin (1) numaralı fıkrasında kapsamında veri güvenliğini sağlamaya yönelik gerekli teknik ve idari tedbirleri almayan veri sorumlusu hakkında kabahatin haksızlık içeriği, veri sorumlusunun kusuru ve ekonomik durumu da göz önünde bulundurularak Kanunun 18 inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (b) bendi uyarınca, 600.000 TL idari para cezası uygulanmasına...” (Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 27/04/2021 Tarihli ve 2021/427 sayılı Karar Özeti, <https://www.kvkk.gov.tr>, Erişim Tarihi 28 Kasım 2021).

³⁸ Benzer şekilde Avrupa Veri Koruma Yönetmeliği'nin (GPDR) idari para cezası verilmesine ilişkin genel koşullar başlıklı 83'üncü maddesinin ikinci fıkrasının (b) bendinde, ihlalin kasten veya taksirle işlenmesi idari para cezasının miktarını belirleyen etkenler arasında sayılmıştır. Bkz. <https://gdpr-info.eu/art-83-gdpr/>, Date of Access 29 November 2021.

³⁹ Kangal, *Kişisel Verilerin Ceza ve Kabahatler Hukukunda Korunması*, s. 229; Güçlü, *İdari Para Cezaları ve Diğer İdari Yaptırımlar*, s. 64-65.

⁴⁰ Özgenç, *Genel Hükümler*, 390; Özbek/Doğan/Bacaksız, *Genel Hükümler*, s. 53; Bekar, “Kabahatler Kanunu'nun Genel Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, s. 1044.



Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahati bakımından ilgilinin rızası hukuka uygunluk nedeni önem arz eder. Kişisel veriler üzerindeki haklardan ilgililer serbestçe tasarruf edebilir. Bu sebeple kişisel verilere ilişkin ihlallerde ilgilinin rızası, hukuka aykırılığı ortadan kaldırır. Fakat ilgililerin kişisel veriler üzerindeki serbestçe tasarruf imkanı, Kurul kararlarının yerine getirilmemesine teşmil ettirilemez. Zira Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatiyle KVKK m. 15'teki Kurul tarafından verilen kararların yerine getirilmesi ve Kurul'un işlevini koruması amaçlanmaktadır. Dolayısıyla bu kabahatte, veri sahibinin rızası hukuka uygunluk sebebi olarak değerlendirilemez.

III. KUSURLULUK

Türk Ceza Kanunu'nun kusurluluğu ortadan kaldıran sebeplere ilişkin hükümleri, kabahatler bakımından da uygulanır (KK m. 12). Ancak kusurluluğu azaltan hallerin kabahatlere uygulanabilmesi mümkün değildir⁴¹.

Kabahatler Kanunu'nun 11'inci maddesinde yaş küçüklüğüne ve akıl hastalığına ilişkin özel düzenleme mevcuttur. Buna göre, fiili işlediği sırada on beş yaşını doldurmamış çocuklar hakkında kabahat nedeniyle idarî para cezası uygulanamaz (KK. m. 11/1). Bu kapsamda Kurul kararlarını yerine getirmeyen kişilerin on beş yaşından küçük olması halinde, idari para cezası verilmez⁴². Aynı şekilde akıl hastalığı nedeniyle işlediği fiilin hukukî anlam ve sonuçlarını algılayamayan veya bu fiille ilgili olarak davranışlarını yönlendirme yeteneği önemli derecede azalmış olan kişi hakkında da idarî para cezası uygulanmaz (KK. m. 11/2). Bu tür kimse-lerin veri sorumlusu veya yetkilendirdiği kimse olması halinde, Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahati nedeniyle idari para cezası verilemez.

Türk Ceza Kanun'daki kusurluluğu ortadan kaldıran hallerden olan; hukuka uygun emrin ifası (24/2), zorunluluk hali (25/2), meşru savunmada sınırın aşılması (27/2), cebir ve şiddet, korkutma ve tehdit altında gerçekleştirilen fiiller (m. 28) ve alkol ve uyuşturucu madde etkisinde olmaya (m. 34) ilişkin hüküm-

⁴¹ “Kusurluluğu etkileyen nedenlere ilişkin hükümler, kusurluluğu azaltan veya ortadan kaldıran nedenler olarak iki gruba ayrılabilir. Maddenin düzenlemesine göre, hukuka uygunluk nedenleri ile zorunluluk hali, cebir veya tehdit etkisinde olma, hukuka aykırı ve fakat bağlayıcı emrin yerine getirilmesi gibi kusurluluğu ortadan kaldıran nedenlerin varlığı halinde, idarî para cezasına karar verilemeyecektir. Ancak, yaş küçüklüğü ve akıl hastalığı ile ilgili olarak Tasarıda ayrı hükümlere yer verilmiş olması dolayısıyla, Türk Ceza Kanununun bu hallere özgü hükümleri kabahatler açısından uygulanamayacaktır. Keza, Türk Ceza Kanununun örneğin haksız tahrik gibi kusurluluğu azaltan nedenlere ilişkin hükümleri, kabahatler açısından uygulanamayacaktır” (KK Tasarısı madde 12 gerekçesi).

⁴² “Suça sürüklenen çocuk ...'in eylemi 5326 sayılı Kabahatler Kanunu'nun 40/1. maddesinde öngörülen idari para cezasını gerektirmekte ise de; aynı Kanun'un 11/1. maddesindeki “Fiili işlediği sırada on beş yaşını doldurmamış çocuk hakkında idarî para cezası uygulanamaz.” hükmü uyarınca suça sürüklenen çocuk hakkında idari para cezası verilmesine yer olmadığına, dosyanın mahalline gönderilmek üzere Yargıtay Cumhuriyet Başsavcılığı'na iadesine...” (Yargıtay 11. C.D., 12172/6776, 20.09.2021).

ler kabahatlere de uygulanır⁴³. Ancak ceza sorumluluğunu azaltan hukuka uygunluk sebeplerinde sınırın aşılması (m. 27/1) ve haksız tahrik (m. 29) hükümleri kabahatlere uygulanamaz⁴⁴. Zira KK. m. 12 uyarınca yalnızca ceza sorumluluğunu kaldıran haller kabahatlere tatbik edilir⁴⁵. Bu bağlamda kusurluluğu ortadan kaldıran haller şartların bulunması halinde Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatine de uygulanır.

IV. ÖZEL GÖRÜNÜM ŞEKİLLERİ

A. Teşebbüs

Kabahate teşebbüs cezalandırılmaz. Ancak teşebbüsün de cezalandırılabilmesine dair ilgili kanunda hüküm bulunan haller saklıdır. Bu durumda, Türk Ceza Kanununun suça teşebbüse ve gönüllü vazgeçmeye ilişkin hükümleri, kabahatler bakımından da uygulanır (KK. m. 13)⁴⁶.

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatinde teşebbüsün cezalandırılacağına ilişkin KVKK m. 18/1-c’de hüküm bulunmadığı için, bu kabahate teşebbüs cezalandırılmaz. Bu sebeple fail, Kurul kararlarının yerine getirilmemesine icrai hareketlerle başlayıp elinde olmayan sebeplerle bunu tamamlayamaz ve kararın gerekleri yerine getirilirse, kabahate teşebbüsten dolayı sorumlu olmaz.

B. İştirak

Kabahatin işlenişine birden fazla kişinin iştirak etmesi halinde, bunların her biri hakkında fail olarak idarî para cezası uygulanır (KK m. 14/1)⁴⁷. Dolayısıyla kabahatlerde iştirak şekline bakılmaksızın tek tip faillik sistemi kabul edilmiştir⁴⁸.

⁴³ Özgenç, *Genel Hükümler*, s. 519- 520; Özbek/Doğan/Bacaksız, *Genel Hükümler*, s. 53; Güçlü, “İdari Para Cezaları ve Diğer İdari Yaptırımlar”, s. 70-71.

⁴⁴ Kabahatler Kanunu’nun 12’nci maddesinin gerekçesine göre; “Keza, Türk Ceza Kanunu’nun örneğin haksız tahrik gibi kusurluluğu azaltan nedenlere ilişkin hükümleri, kabahatler açısından uygulanamayacaktır”. Bkz. <http://www.tbmm.gov.tr/sirasayi/donem22/yil01/ss840m.html>, Erişim Tarihi 2 Aralık 2021.

⁴⁵ “5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun 12. maddesi bu Kanun’da aksine hüküm bulunmayan hallerde, Türk Ceza Kanunu’nun hukuka uygunluk nedenleri ile kusurluluğu ortadan kaldıran nedenlere ilişkin hükümleri, kabahatler bakımından da uygulanır hükmü, anılan Kanun’un 9. maddesi ile kabahatler bakımından objektif sorumluluk esasının getirilmemiş olması hususları birlikte değerlendirildiğinde, yaptırım uygulayan merciinin önüne gelen somut olayda savunma almaksızın belirtilen hususları değerlendiremeyeceği, bu noktada idari yaptırımların, klasik idari işlemlerden ayrıldığı anlaşılmaktadır” (Danıştay 13. D., 2011/3935, 13.02.2012)

⁴⁶ Özgenç, *Genel Hükümler*, s. 579; Özbek/Doğan/Bacaksız, *Genel Hükümler*, s. 53; Güçlü, “İdari Para Cezaları ve Diğer İdari Yaptırımlar”, s. 79.

⁴⁷ “5326 sayılı Kabahatler Kanununun 14’üncü maddesinin 1’inci fıkrasında, kabahatin işlenişine birden fazla kişinin iştirak etmesi halinde, bu kişilerin her biri hakkında fail olarak idari para cezası verileceği öngörülmüş; aynı maddenin 3’üncü fıkrasında ise, kabahate iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığının yeterli olduğu belirtilmiş olduğundan, kabahate iştirak nedeniyle para cezası uygulanabilmesi için fiile kasıtlı olarak iştirak edildiğinin kanıtlanması gerekmektedir” (Danıştay 7. D., 4109/412, 31.01.2013).

⁴⁸ Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır, *Genel Hükümler*, s. 794; Özgenç, *Genel Hükümler*, s. 654; Özbek/Doğan/Bacaksız, *Genel Hükümler*, s. 53; Bekar, “Kabahatler Kanunu’nun Genel Hükümlerinin Değerlendirilmesi”, s. 1047; Güçlü, İdari Para Cezaları ve Diğer İdari Yaptırımlar, s. 82.



Özel faillik niteliğinin arandığı durumlarda, kabahate iştirak eden ve bu niteliği taşımayan kişi hakkında da fail olarak idarî para cezası verilir (KK. m. 14/2). Bu sebeple özel faillik niteliği taşımayan kişiler kabahatin işlenişinde azmettiren veya yardım eden olarak değil, fail olarak kabul edilmektedir⁴⁹.

Kabahate iştirak için kasten ve hukuka aykırı işlenmiş bir fiilin varlığı yeterlidir (KK. m. 14/3)⁵⁰. Bu bağlamda Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatinin iştirak ilişkisi içinde işlenebilmesi için taksirle değil, kasten işlenmiş olması ve fiile ilişkin herhangi bir hukuka uygunluk sebebinin bulunmaması gerekir.

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatinde iştirak ilişkisinin belirlenebilmesi için birden fazla veri sorumlusunun birlikte hareket ederek kararın gereklerini yerine getirmemesi ile veri sorumlusunun yetkilendirdiği birden fazla gerçek kişinin kararın yerine getirmemesini ayırt etmek gerekir.

İlkinde, ortak bir faaliyet kapsamında Kurul kararını yerine getirme yükümlülüğü altında olan birden fazla veri sorumlusunun, aldıkları karar doğrultusunda bu kabahati işlemeleri söz konusudur. Bu durumda iştirak ilişkisi içerisinde olan her bir veri sorumlusuna Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahati nedeniyle idari para cezası verilmesi gerekir.

İkincisinde, veri sorumlusu olan gerçek veya tüzel kişilerin yetkilendirdikleri birden fazla gerçek kişinin aralarında almış oldukları karar doğrultusunda Kurul kararlarını yerine getirmemeleri mevzubahistir. İştirak ilişkisi içerisinde hareket eden bu kimselere, Kurul kararlarının yerine getirilmemesi nedeniyle idari para cezası verilemez. Zira KVKK m. 18/2 uyarınca, bu kabahat sebebiyle verilecek idari para cezaları yalnızca veri sorumlusu olan gerçek veya tüzel kişiler hakkında uygulanır.

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi, özgü bir kabahat olduğu için yalnızca veri sorumlusu olan gerçek veya tüzel kişiler ile bunların yetkilendirdiği kişiler tarafından işlenebilir⁵¹. Bunların haricindekilerin kabahatin işlenişine iştirak

⁴⁹ 5237 sayılı TCK'nın bağlılık kuralını düzenleyen 40'inci maddesinin ikinci fıkrasına göre; "Özgü suçlarda, ancak özel faillik niteliğini taşıyan kişi fail olabilir. Bu suçların işlenişine iştirak eden diğer kişiler ise azmettiren veya yardım eden olarak sorumlu tutulur". Suça iştirak halinde geçerli olan bu kuraldan kabahatler açısından KK m. 14/2 ayrılarak, farklı bir yöntem benimsenmiştir.

⁵⁰ Artuk, Gökçen, Alşahin ve Çakır, *Genel Hükümler*, 794; Özgenç, *Genel Hükümler*, 653; Özbek, Doğan ve Bacaksız, *Genel Hükümler*, 53; Güçlü, "İdari Para Cezaları ve Diğer İdari Yaptırımlar", 82.

⁵¹ "2019/23 sayılı Kurul Kararı çerçevesinde Şirkete tebliğ edilen "...söz konusu aykırılığın ivedilikle giderilmesi, bahse konu aykırılığın giderildiği hususunun Kurula tevsiki sağlanıncaya kadar işbu Kararda yer alan linklerin kullanımının derhal durdurulması..." şeklindeki talimatın Şirket tarafından Kurul Kararına uygun olarak yerine getirilmediği dikkate alındığında, Kanunun 15 inci maddesine aykırı olarak uyarınca Kurul tarafından verilen kararı yerine getirmeyen Şirket hakkında Kanunun 18 inci maddesi çerçevesinde 50.000 TL idari para cezası uygulanmasına, Öte yandan, Şirkete ait internet sitesinde herhangi bir sorgu numarasının son iki hanesini değiştirmek suretiyle başka cihaz ve sahiplerine ilişkin sorgulamaların halen yapılabildiği dikkate alındığında, asıl güvenlik açığının giderilmediği bu kapsamda, cihaz takibi için sorgulama yapılabilmesine imkan veren sistemin değiştirilmesi, diğer taraftan halihazırda sorgulama yapılan sisteme erişimin ivedilikle kapatılması hususunda Şirketin talimatlandırılmasına karar verilmiştir"

etmeleri halinde KK. m. 14/2 uyarınca bu kişilerinde fail olarak sorumlu olacağı düşünülebilir. Fakat KVKK m. 18/2’de, bu kabahat dolayısıyla verilecek idari para cezalarının yalnızca veri sorumlusu olan gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanabileceği düzenlenmektedir. Nihayetinde KK m. 14/2’deki özel faillik vasfının arandığı kabahatlere ilişkin getirilen kural, KVKK m. 18’de düzenlenen kabahatler açısından uygulama alanı bulmaz⁵².

C. İçtima

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi fiili ile bir başka kabahatin de oluşumuna sebebiyet verilmiş ve diğer kabahat açısından da idari para cezası öngörülmüşse, yalnızca en ağır idari para cezasını gerektiren kabahatten işlem yapılır⁵³. Ancak diğer kabahat açısından idari para cezasından başka idari yaptırımlar da öngörülmüş ise, bu yaptırımların her birinin uygulanması gerekir (KK m. 15/1).

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatinin birden fazla işlenmesi halinde, her birinden dolayı ayrı ayrı idari para cezası verilmesi gerekir. Ancak bu kabahatten dolayı henüz idari para cezası verilmeden önce, seçimlik hareketlerden bir diğerinin gerçekleştirilmesi halinde fiil tek sayılır (KK m. 15/2)⁵⁴. Öte yandan idari para cezasının verilmesinden sonra bu kabahatin diğer seçimlik hareketinin gerçekleştirilmesi halinde ise her bir fiil nedeniyle ayrı ayrı idari para cezası verilmelidir.

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatine ilişkin fiil aynı zamanda suç teşkil etmekteyse, yalnızca suçtan dolayı yaptırım uygulanabilir. Ancak suçtan dolayı yaptırım uygulanamayan hallerde bu kabahatten dolayı idari para cezası verilir (KK. m. 15/3)⁵⁵.

Kurul’un verdiği kararda kişisel verileri ihlal edilen birden fazla mağdur olabilir. Bu tür bir kararın yerine getirilmemesi halinde mağdur sayısınınca değil, ka-

(Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 05/03/2019 Tarihli ve 2019/52 sayılı Karar Özeti, <https://www.kvkk.gov.tr>, Erişim Tarihi 10 Aralık 2021).

⁵² Kangal, *Kişisel Verilerin Ceza ve Kabahatler Hukukunda Korunması*, s. 233.

⁵³ “Dosya kapsamına göre, 5326 sayılı Kabahatler Kanunu’nun 15.maddesinde “Bir fiil ile birden fazla kabahatin işlenmesi halinde bu kabahatlere ilişkin tanımlarda sadece idari para cezası öngörülmüşse, en ağır idari para cezası verilir.” şeklinde düzenlenen fikri içtima kuralı uyarınca, somut olayda fail hakkında kabahat teşkil eden eylemi karşılığında bir kez 190,00 Türk lirası idari para cezası uygulanması gerektiği gözetilmeden yazılı şekilde karar verilmesinde isabet görülmediği...” (Yargıtay 19. C.D., 10705/327, 14.01.2016).

⁵⁴ Özcan, Göknil, *Bankacılık İş ve İşlemlerinde Kişisel Verilerin Korunması*, (1. Baskı, On İki Levha 2020) 198; Kangal, *Kişisel Verilerin Ceza ve Kabahatler Hukukunda Korunması*, 234; Güçlü, “İdari Para Cezaları ve Diğer İdari Yaptırımlar”, 85.

⁵⁵ Kart ve Ketizmen, “Kabahatler Kanunu’nun İçtima Hükümleri Açısından Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Suç ve Kabahatler İle Kurul’un İdari Ceza Kararlarına İlişkin Bir Değerlendirme”, s. 26-27; Güçlü, *İdari Para Cezaları ve Diğer İdari Yaptırımlar*, s. 89; Köse Aysun, *Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu*, s. 102.



bahatin bir kez işlendiğinin kabul edilmesi gerekir⁵⁶. Zira bu kabahat salt bir yükümlülük ihlali sebebiyle ortaya çıktığı için birden fazla mağdur olmasına rağmen, yerine getirilmeyen Kurul kararı taktır.

V. YAPTIRIM

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahati nedeniyle KVKK m. 18/1-c uyarınca 25.000 Türk Lirasından 1.000.000 Türk Lirasına kadar idari para cezası yaptırım olarak uygulanır⁵⁷. Burada idari para cezasının haricinde mülkiyetin kamuya geçirilmesi veya diğer idari tedbirler öngörülmemiştir.

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi sebebiyle uygulanacak idari para cezası alt ve üst sınırları gösterilmek suretiyle belirlendiği için, miktarı belirlenirken işlenen kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumu birlikte göz önünde bulundurulur (KK. m. 17/2)⁵⁸. Ayrıca bu miktar her takvim yılı başında yeniden değerlendirme oranında artırılır (KK. m. 17/7)⁵⁹. Gerçekten 2023 yılı itibarı-

⁵⁶ Özcan, *Bankacılık İş ve İşlemlerinde Kişisel Verilerin Korunması*, s. 199.

⁵⁷ “Veri sorumlusu tarafından yayımlanan aydınlatma metninin Aydınlatma Yükümlülüğünün Yerine Getirilmesinde Uyulacak Usul ve Esaslar Hakkında Tebliğ hükümlerine uygun olarak düzenlenmediği, bu çerçevede Kurul Kararı ile verilen talimatın yerine getirilmeyerek veri sorumlusu tarafından Kanunun 15’inci maddesinin (5) numaralı fıkrasına aykırı hareket edildiği kanaatine varıldığından, Kanunun 18’inci maddesinin (1) numaralı fıkrasının (c) bendi uyarınca veri sorumlusu hakkında 120.000 TL idari para cezası uygulanmasına karar verilmiştir” (Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 08/10/2020 Tarihli ve 2020/766 sayılı Karar Özeti, <https://www.kvkk.gov.tr>).

⁵⁸ Avrupa Veri Koruma Yönetmeliği’nin 83’üncü maddesinin ikinci fıkrasında idari para cezalarının miktarı belirlenirken dikkate alınması gereken hususlar düzenlenmektedir. Buna göre; ilgili işlemin niteliği, kapsamı veya amacının yanı sıra etkilenen veri öznelerinin sayısı ve maruz kaldıkları zararın düzeyi dikkate alınarak ihlalin niteliği, ağırlığı ve süresi; ihlalin kasıtlı veya ihmalkar niteliği; veri sahiplerinin maruz kaldığı zararı azaltmak için kontrolör veya işleyici tarafından alınan herhangi bir eylem; 25 ve 32. maddeler uyarınca kendileri tarafından uygulanan teknik ve organizasyonel önlemleri dikkate alan kontrolör veya işleyicinin sorumluluk derecesi; kontrolör veya işleyici tarafından önceki ilgili ihlaller; ihlali gidermek ve ihlalin olası olumsuz etkilerini azaltmak için denetim makâmı ile işbirliğinin derecesi; ihlalden etkilenen kişisel veri kategorileri; ihlalin denetim makâmı tarafından ne şekilde öğrenildiği, özellikle kontrolör veya işleyicinin ihlali bildirip bildirmedeği ve bildiriyorsa ne ölçüde bildirdiği; aynı konuyla ilgili olarak ilgili kontrolör veya işleyici aleyhine daha önce Madde 58 (2)’de atıfta bulunulan tedbirler alınmışsa, bu tedbirlere uygunluk; 40. madde uyarınca onaylanmış davranış kurallarına veya 42. madde uyarınca onaylanmış belgelendirme mekanizmalarına bağlılık ve ihlalden doğrudan veya dolaylı olarak elde edilen mali faydalar ya da kaçınılan kayıplar gibi davanın koşullarına uygulanabilir diğer herhangi bir ağırlaştırıcı veya hafifletici sebeplerden hareketle idari para cezalarının miktarı belirlenir. Bkz. <https://gdpr-info.eu/art-83-gdpr/> Date of Access 12 December 2021; Voigt and Bussche, *The EU General Data Protection Regulation (GDPR)*, 79.

⁵⁹ İdari para cezasının miktarı belirlenirken ölçülülük ilkesinin unsurlarını oluşturan elverişlilik, zorunluluk ve orantılık unsurlarının gözetilmesi gerekir. Orantılılık ilkesi gereğince idari para cezası ile buna sebep olan haksızlık arasında bir oran bulunmalıdır. KVKK ile getirilen idari para cezalarında belirlenen üst sınırın oldukça yüksek olması, idari yaptırımın uygulanması sırasında orantılılık ilkesinin göz önünde bulundurulmaması halinde, ölçülülük ilkesine aykırı yaptırımlar

riyle bu tutar 149.285 Türk Lirasından 5.971.989 Türk Lirasına kadar idari para cezası olarak belirlenmiştir⁶⁰.

İdari para cezası yalnızca veri sorumlusu olan gerçek kişiler ve özel hukuk tüzel kişileri hakkında verilir (KVKK m. 18/2). Dolayısıyla veri sorumlusunun yetkilendirdiği gerçek kişilerin bu kabahati işlemesi halinde, bunlar adına idari para cezası uygulanamaz⁶¹. Bu durumda yine veri sorumlusu olan kimseler adına idari para cezası tatbik edilir⁶².

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahati nedeniyle kamu hukuku tüzel kişileri hakkında idari para cezası uygulanamaz (KVKK m. 18/2)⁶³. Ancak bu durumda Kurul'un yapacağı bildirim üzerine, kararın yerine getirilmesinden sorumlu olan ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılır ve sonucu Kurula bildirilir (KVKK m. 18/3)⁶⁴.

ile karşılaşılma sorununu ortaya çıkartmaktadır. Bkz. Mustafa Özen, İdari Ceza Hukuku, (1. Baskı, Adalet 2013), s. 52.

⁶⁰ “Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahati nedeniyle uygulanan idari para cezasının alt ve üst miktarları arasında büyük bir farkın bulunmasının sebebi 6698 sayılı KVKK'nın 18'inci maddesinin gerekçesinde şu şekilde açıklanmaktadır: “Kabahatler karşılığında öngörülen idari para cezalarının alt ve üst sınırları arasında makas bilinçli olarak geniş tutulmuştur. Kurul karar verirken, kabahatler hususunda genel kanun niteliğinde olan 30.03.2005 tarihli ve 5326 sayılı Kabahatler Kanununun 17. maddesinin (2) numaralı fıkrasında belirtildiği üzere kabahatin haksızlık içeriği ile failin kusuru ve ekonomik durumunu dikkate alacaktır. Burada amaçlanan, kabahatlerin farklı ekonomik güce sahip gerçek ve tüzel kişiler hakkında uygulanacak olması nedeniyle, yaptırım uygulanmasında hakkaniyeti sağlamaktır. Buna göre, küçük ölçekli bir aile şirketiyle ülke çapında faaliyet gösteren bir holdingin Kanun hükümlerini ihlal etmesi durumunda uygulanacak idari para cezasının miktarının belirlenmesinde, kabahatin niteliği de göz önünde bulundurulmak suretiyle, farklılıklar olacağı kesindir” (KVKK Tasarı Gerekçesi, madde 18 gerekçesi).

⁶¹ 6698 sayılı KVKK m. 18'in gerekçesine göre; “İdari para cezaları veri sorumlusu olan gerçek kişiler ile özel hukuk tüzel kişileri hakkında uygulanacaktır. Maddede kabahat olarak düzenlenen eylemlerin kamu kurum ve kuruluşları ile kamu kurumu niteliğinde meslek kuruluşlarının bünyesinde işlenmesi halinde Kurul'un yapacağı bildirim üzerine, ilgili kamu kurum ve kuruluşunda görev yapan memurlar ve diğer kamu görevlileri ile kamu kurumu niteliğindeki meslek kuruluşlarında görev yapanlar hakkında disiplin hükümlerine göre işlem yapılacaktır”.

⁶² Baysal, *Kişisel Verilerin Korunması Kanunu El Kitabı*, s. 69; Turan, *Metin, Karşılaştırmalı Hukukta Kişisel Verilerin Korunması*, s. 33.

⁶³ Kişisel veriler üzerindeki hakların idare tarafından ihlâl edilmesi nedeniyle ortaya çıkan zararların idare tarafından tazmin edilmesi gerekir. Gerçekten Anayasa'nın 125. maddesinde, idarenin her türlü eylem ve işlemlerine karşı yargı yolunun açık olduğu, idarenin kendi eylem ve işlemlerinden doğan zararı ödemekle yükümlü olduğu ifade edilmiştir. Dolayısıyla hizmet kusurunun bulunması hâlinde idare aleyhine, idari yargıda tam yargı davası açılabilir.

⁶⁴ “Somut olayda ... Üniversitesi tarafından sonuçların internette aramaya açık biçimde yayınlanarak, üniversite bitirilmiş ve aradan yıllar geçmiş olsa dahi sonuçların üçüncü kişilerin erişimine açık ve arama motorlarında sorgulama yapıldığında bu sonuçlara kolayca ulaşılabilir tarzda bir duyuru yönteminin benimsenerek yerine getirildiği, ancak söz konusu duyuru yönteminin Kanun hükümleri çerçevesinde değerlendirildiğinde kişisel veriler bağlamında mahremiyet odaklı olmayıp, sınava giren bireylerin kişisel verilerinin herhangi bir işleme şartına dayanmaksızın üçüncü kişilerin de kolaylıkla ulaşabileceği şekilde açıklandığı kanaatine varıldığı, //

VI. BAŞVURU YOLU

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi sebebiyle uygulanan idarî para cezasına ilişkin yaptırım kararına karşı, kararın tebliği veya tefhimi tarihinden itibaren en geç on beş gün içinde sulh ceza hakimliğine başvurulur. Bu süre içinde başvurunun yapılmamış olması halinde Kurul'un idarî yaptırım kararı kesinleşir (KK. m. 27/1)⁶⁵.

Bu kabahat sebebiyle verilen idari para cezalarına ilişkin başvuru kişinin kendisi, kanunî temsilcisi veya avukatı tarafından sulh ceza hakimliğine verilecek iki nüsha halinde hazırlanan dilekçe ile yapılır (KK. m. 17/3).

Başvuru dilekçesinde, Kurul'un idarî para cezası kararına ilişkin bilgiler ve bu karara karşı ileri sürülen deliller açık bir şekilde gösterilmelidir. Dilekçede başvurunun süresinde yapılmasını engelleyen mücbir sebepler varsa, bunların dayanaklarıyla gösterilmesi gerekir (KK m. 17/4).

Kurul'un idari para cezası yaptırımına karşı başvurunun süresi içinde yapıldığının, başvuru konusu idarî yaptırım kararının sulh ceza hakimliğinde incelenebilecek kararlardan olduğunun ve başvuranın buna hakkı olduğunun anlaşılması halinde, başvuru usulden kabul edilir (KK. m. 28/1-c).

Sulh ceza hakimliği başvuruya ilişkin esastan yaptığı inceleme neticesinde Kurul'un idari para cezası verilmesine ilişkin kararının hukuka uygun olduğunu tespit ederse, başvurunun reddine karar verir. Eğer ki, Kurul kararının hukuka aykırı olduğunu belirlerse idarî yaptırım kararının kaldırılmasına hükmeder (KK. m. 28/8).

Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahati nedeniyle verilecek idari para cezası KVKK m. 18/1-c'de maktu veya nisbi olarak değil, alt ve üst sınırları gösterilmek suretiyle belirlenmiştir. Bu şekildeki idari para cezalarına karşı başvuruda bulunulması halinde, sulh ceza hakimliği idarî para cezasının miktarında değişiklik yaparak da başvurunun kabulüne karar verebilir (KK m. 28/9).

Sulh ceza hakiminin verdiği karara karşı, Ceza Muhakemesi Kanununa göre itiraz edilebilir. Bu itiraz, kararın tebliği tarihten itibaren en geç yedi gün içinde kararı veren sulh ceza hakimliğini sıra numarası itibariyle izleyen hakimliğe yapılır. Mercî, itiraz incelemesini dosya üzerinden yapar. Bunun neticesinde kesin olarak itirazın kabulüne veya reddine karar verir (KK m. 29).

Üniversitesi'ne Kurumumuzca iletilen bilgi belge talebi yazısının Kanunda belirtilen yasal süre içinde yanıtlanmaması suretiyle ilgili Kurul Kararının gereğinin yerine getirilmemesinin Kanunun 15 inci maddesinin (3) numaralı fıkrasına aykırılık oluşturduğu dikkate alınarak, kamu kuruluşu olarak değerlendirilen ... Üniversitesinde görev yapan sorumlular hakkında Kanunun 18 inci maddesinin (3) numaralı fıkrası çerçevesinde disiplin hükümlerine göre işlem yapılmasına ..." (Kişisel Verileri Koruma Kurulu, 01.07.2019 Tarihli ve 2019/188 sayılı Karar Özeti, <https://www.kvkk.gov.tr>, Erişim Tarihi 13 Aralık 2021).

⁶⁵ Özen, İdari Ceza Hukuku, s. 243; Özcan, *Bankacılık İş ve İşlemlerinde Kişisel Verilerin Korunması*, s. 200; Güçlü, *İdari Para Cezaları ve Diğer İdari Yaptırımlar*, s. 294-295; Köse Aysun, *Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu*, s. 101; Altındere, *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku ve Uygulaması*, s. 125.

SONUÇ

Kişisel Verileri Koruma Kurulu kararlarının yerine getirilmemesi kabahati 6698 sayılı KVKK m. 18/1-c'de düzenlenmektedir. Aynı Kanun'un 15'inci maddesinde Kurul'un incelemeleri neticesinde birtakım kararlar alabileceği ve bunların veri sorumlusu tarafından yerine getirilmesinin gerektiği düzenlenmektedir. Aksi halde KVKK m. 15 çerçevesinde Kurul'un aldığı kararların yerine getirilmemesi, Kurul kararlarının yerine getirilmemesi kabahatini oluşturur. Dolayısıyla bu kabahat, Kurul'un aldığı her türlü kararın yerine getirilmemesiyle oluşmaz. Yalnızca KVKK m. 15'te belirtilen kararların yerine getirilmemesiyle oluşur.

Kabahatler Kanunu'nun 12'nci maddesi uyarınca, 5237 sayılı TCK'daki hukuka uygunluk sebepleri ve kusurluluğu ortadan kaldıran haller kabahatler açısından da uygulanır. Burada kişisel veriler üzerindeki hakları ihlal edilen kimselerin, Kurul kararlarının yerine getirilmemesine ilişkin rıza göstermeleri hukuka uygunluk sebebi olarak değerlendirilemez. Zira bu kabahatle, Kurul'un yapısal işlevi ve kararlarının etkinliğinin korunması amaçlanmaktadır. İlgili kimsenin Kurul kararları üzerinde tasarruf yetkisi bulunmamaktadır.

Bu kabahati işleyenler hakkında 2023 yılı itibarıyla 149.285 Türk Lirasından 5.971.989 Türk Lirasına kadar idari para cezası uygulanmaktadır. Alt ve üst sınırları arasında oldukça fark bulunan bu yaptırım miktarının belirlenmesine ilişkin kıstasların net olarak ortaya koyulması gerekir. Örneğin, Avrupa Veri Koruma Yönetmeliği'nin 83'üncü maddesinin ikinci fıkrasında kişisel veri ihlalleri nedeniyle verilecek idari para cezalarının miktarı belirlenirken dikkate alınması gereken hususlar tek tek sayılmıştır. Buradan hareketle kabahatlere uygulanacak idari para cezasının miktarının belirlenmesine ilişkin kıstasların 6698 sayılı KVKK m. 18'de düzenlenmesinin daha yerinde olacağı kanaatindeyiz.

KAYNAKÇA

- Altındere M, *Kişisel Verilerin Korunması Hukuku ve Uygulaması*, (Adalet 2020).
- Artuk ME, Gökçen A, Alşahin ME ve Çakır K, *Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (Adalet 2021).
- Baysal M, *Kişisel Verilerin Korunması Kanunu El Kitabı*, (Seçkin 2021).
- Bekar E, "Kabahatler Kanunu'nun Genel Hükümlerinin Değerlendirilmesi", (2011) C. LXIX, S. 1-2 İÜHFİM, 1033-1050.
- Dülger MV, "Kişisel Verilerin Korunması Kanunu ve Türk Ceza Kanunu Bağlamında Kişisel Verilerin Ceza Normlarıyla Korunması", (2016) 3 (2), İstanbul Medipol Üniversitesi Hukuk Fakültesi Dergisi, 101-167.
- Güçlü Y, *İdari Para Cezaları ve Diğer İdari Yaptırımlar*, (Seçkin 2020).
- Kangal ZT, *Kişisel Verilerin Ceza ve Kabahatler Hukukunda Korunması*, (On İki Levha 2019).



Kart A ve Ketizmen M, “Kabahatler Kanunu’nun İçtima Hükümleri Açısından Kişisel Verilerin Korunmasına İlişkin Suç ve Kabahatler İle Kurul’un İdari Ceza Kararlarına İlişkin Bir Değerlendirme”, 2019 1 (2) Kişisel Verileri Koruma Dergisi, 17-29.

Kaşka H, “Kabahatlerin Beyaz Hüküm Niteliğindeki Normlarla Düzenlenebilmesi Meselesi (Kabahatler Kanunu Madde 4/1 Üzerine Bir İnceleme)”, 2013 3 (2) S.D.Ü. Hukuk Fakültesi Dergisi, 168-249.

Kaya İS ve Tolun Y, *Uygulayıcılar İçin Türkiye’de ve Avrupa’da Kişisel Verilerin İşlenmesi*, (Adalet 2020).

Korkmaz İ, *Kişisel Verilerin Ceza Hukuku Kapsamında Korunması*, (Seçkin 2019).

Köse Aysun M, *Kişisel Verilerin Kaydedilmesi Suçu*, (Seçkin 2021).

Özgenç İ, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (Seçkin 2021).

Özbek VÖ, Doğan K ve Bacaksız P, *Türk Ceza Hukuku Genel Hükümler*, (Seçkin 2021).

Özcan G, *Bankacılık İş ve İşlemlerinde Kişisel Verilerin Korunması*, (On İki Levha 2020).

Özen M, *İdari Ceza Hukuku*, (Adalet 2013).

Voigt P and Bussche A, *The EU General Data Protection Regulation (GDPR)*, (Springer International Publishing 2017).

Sert Ş, *Kişisel Verilerin Türk Ceza Kanunu Kapsamında Korunması*, (Seçkin 2019).

Turan M, *Karşılaştırmalı Hukukta Kişisel Verilerin Korunması*, (Seçkin 2017).

Yenisey F ve Nuhoğlu A, *Ceza Muhakemesi Hukuku*, (Seçkin 2021).

Çevrimiçi Kaynaklar

<https://gdpr-info.eu/art-83-gdpr>.

<http://www.tbmm.gov.tr>.

<https://www.kvkk.gov.tr>.